

---

Vergaderjaar 2023–2024

---

**A** **Wijziging van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2024 (wijziging samenhangende met Miljoenennota)**

**Nr. 2** **MEMORIE VAN TOELICHTING**

## INHOUDSOPGAVE

<b>A.</b>	<b>ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL</b>	<b>3</b>
<b>B.</b>	<b>BEGROTINGSTOELICHTING</b>	<b>4</b>
<b>1</b>	<b>Leeswijzer</b>	<b>4</b>
<b>2</b>	<b>Productartikelen</b>	<b>5</b>
2.1	Artikel 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	5
2.2	Artikel 12 Hoofdwegennet	8
2.3	Artikel 13 Spoorwegen	12
2.4	Artikel 14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's	16
2.5	Artikel 15 Hoofdvaarwegennet	18
2.6	Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	21
2.7	Artikel 18 Overige uitgaven en ontvangsten	24
2.8	Artikel 19 Bijdragen andere begrotingen Rijk	26

## A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

### Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in:

1. De begrotingsstaat voor het Mobiliteitsfonds

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat

### B. Madlener

## B. BEGROTINGSTOELICHTING

### 1 Leeswijzer

De opzet en structuur van de onderliggende suppletoire begroting voor het Mobiliteitsfonds zijn gebaseerd op de rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën. Naar aanleiding van de motie van de leden Van Helvert en Van Veldhoven (Kamerstukken II 2015–2016, [34 475 XII, nr. 12](#)) worden bij alle begrotingsartikelen op het Mobiliteitsfonds en Deltafonds groter dan € 1 miljard de begrotingsmutaties boven de € 5 miljoen toegelicht. Dit heeft als praktische uitwerking dat bij de artikelen tussen de € 200 miljoen en € 1 miljard de ondergrens voor technische mutaties ook neerwaarts is bijgesteld. Voor beleidsmatige mutaties was er bij de artikelen van deze omvang reeds sprake van een ondergrens van € 5 miljoen.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	5
=> 1000	5	5

## 2 Productartikelen

### 2.1 Artikel 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte

#### Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte			
11	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
<b>Verplichtingen</b>	<b>515.570</b>	<b>- 141.274</b>	<b>374.296</b>
<b>Uitgaven</b>	<b>210.326</b>	<b>- 147.060</b>	<b>63.266</b>
<b>11.01 Verkenningen</b>	<b>1.250</b>	<b>8</b>	<b>1.258</b>
<b>11.02 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen</b>			
<b>11.03 Reserveringen</b>	<b>80.384</b>	<b>- 24.876</b>	<b>55.508</b>
11.03.01 Programma's	2.503		2.503
11.03.02 Overige reserveringen	68.062	- 24.287	43.775
11.03.03 Reserveringen Coalitieakkoord	9.819	- 589	9.230
<b>11.04 Generieke investeringsruimte</b>	<b>128.692</b>	<b>- 122.192</b>	<b>6.500</b>
<b>Ontvangsten</b>			
<b>11.09 Ontvangsten</b>			

#### Toelichting

##### Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 11 Verkenningen, Reserveringen en Investeringsruimte wordt in 2024 verlaagd met € 141,3 miljoen.

De mutaties bij de verplichtingen sluiten grotendeels één-op-één aan bij de toelichtingen op de uitgaven, met uitzondering van enkele verschillen:

- Bij de aanpak Merwedelijk zijn € 1,5 miljoen meer verplichtingen nodig dan kasbudget in 2024. De kasuitgaven vinden in latere jaren plaats.
- De actualisering van de programmering van de verplichtingen op artikelonderdelen 11.03 en 11.04 wijken deels af van de actualisering op de uitgaven. Bij artikelonderdeel 11.03 gaat het om € 4,7 miljoen door een verplichtingensschuif op het Hoofdwegennet, waar in 2024 dus meer verplichtingeruimte nodig is dan kas. Tot slot is op artikelonderdeel 11.04, circa 0,4 miljoen minder nodig aan verplichtingen dan aan kasuitgaven, omdat deze verplichtingen eerder dan in 2024 zijn aangegaan.

##### Uitgaven

De uitgaven van het artikel Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte voor 2024 worden met € 147,1 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

##### Artikel 11.03 Reserveringen

De verlaging van artikelonderdeel 11.03 met € 24,9 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

*HXII: Wind in de Zeilen (- € 4,5 miljoen)*

Dit betreft een overboeking naar HXII en behoefte van het NS "Contractlijn Zeeland Wind in de Zeilen". Het bedrag komt ten gunste van de uitbreiding van dienstregeling in Zeeland.

#### *Kasschuiven Reserveringen (- € 37,3 miljoen)*

Er zijn op dit artikelonderdeel kasschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren. Een deel van de reserveringen zijn niet nodig in 2024 en schuiven hiermee door naar latere jaren. De grootste kasschuiven vinden plaats op:

- Modaliteitspecifieke budget Spoor (- € 15 miljoen): De middelen op deze reservering worden dit jaar niet ingezet en schuiven door naar 2025;
- Reservering Schone Luchtakkoord (- € 5,3 miljoen); Dit betreft een kasschuif als gevolg van de gewijzigde prognose van RVO met betrekking tot de SPUK- Schone Lucht Akkoord. De afwikkeling van een aantal verleende subsidies aan gemeenten en provincies is vertraagd waardoor de laatste 20% (uit te betalen n.a.v. de eindafrekening) niet meer in 2024 wordt uitgekeerd maar in 2025. De resterende middelen worden verspreid over de jaren 2026 en 2027;
- Reservering Slimme en Duurzame mobiliteit (- € 4,3 miljoen): Het is voorzien dat de reservering pas nodig is in 2026 en schuif dus weg uit 2024;
- Reservering Spoorgoederenvervoer en Reservering Zeeland (- € 9,5 miljoen): In het maatregelenpakket Spoorgoederenvervoer en maatregelenpakket Zeeland worden dit jaar geen uitgaven meer verwacht. Daarom schuift het budget in 2024 door naar 2025 en 2026;
- Diverse kleinere aanpassingen (- € 3,2 miljoen).

#### *Opgave MF Hoofdwegen, Hoofdvaarwegen en Spoorwegen: Modaliteitspecifieke budgetten (€ 29,3 miljoen)*

Dit betreft de aanvulling van het modaliteitspecifieke budget van de verschillende modaliteiten. Dit is onderdeel van de integrale opgave of het MF.

#### *Overboeking Knooppunt-Raalte (- € 10,7 miljoen)*

Dit betreft een overboeking vanuit artikel 11.03 naar het beleidsartikel om het tekort bij het project Knooppunt Raalte te dekken.

Diverse kleinere mutaties (€ 1,7 miljoen).

#### **Artikel 11.04 Generieke Investeringsruimte**

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 122,2 miljoen is het resultaat van de volgende mutaties:

#### *HXII: Dekking Spoorwegennet MF: Vrijval TVOV (€ 10 miljoen)*

Dit betreft de dekkingsbron: vrijval van de TVOV-middelen vanuit de beleidsbegroting HXII. Er valt € 10 miljoen vrij. Dit wordt ingezet voor de integrale opgave op het MF en vloeit terug naar de generieke investeringsruimte op artikelonderdeel 11.04.

#### *Kasschuiven Investeringsruimte (€ 116,7 miljoen)*

Op dit artikelonderdeel was in 2024 een negatieve stand ontstaan als gevolg van de integrale dekkingsopgave op het MF en de onttrekkingen uit de Risicoreservering Prijsstijgingen. Om dit tekort op te lossen zijn er op de investeringsruimte 11.04 kasschuiven doorgevoerd om de integrale opgave MF in lijn te brengen met de dekkingsbronnen en om de onttrekkingen uit de risicoreserveringen prijsstijgingen gelijk te stellen aan de ritme van de dekking.

*Loon- en prijsbijstelling 2024 (€ 324,3 miljoen)*

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2024 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

*Opgave MF Hoofdwegen, Hoofdvaarwegen en Spoorwegen: Modaliteitspecifieke budgetten (- € 29,3 miljoen)*

Dit betreft de aanvulling van het modaliteitspecifieke budget van de verschillende modaliteiten. Dit is onderdeel van de integrale opgave of het MF. Deze middelen worden overgeboekt naar artikelonderdeel 11.03.

*Opgave MF Hoofdwegen, Hoofdvaarwegennet en Spoorwegen (- € 408,5 miljoen)*

Dit betreffen overboekingen naar de artikelen 12, 13, 15 en 17 van het MF ten behoeve van de integrale dekkingsopgave op het Mobiliteitsfonds. Dit gaat over zowel de opgave- als dekkingskant op het Hoofdwegennet, Hoofdvaarwegennet en Spoorwegennet in 2024.

*Onttrekkingen uit de Risicoreservering Prijsstijgingen (- € 140,6 miljoen)*

Bij de verschillende modaliteiten hebben diverse projecten en programma's en projecten last gehad van excessieve prijsstijgingen. In 2024 betreft € 140,6 miljoen. De middelen komen terecht op artikel 12, 13, 15 en 17.

*Overboeking EV RWS generieke investeringsruimte Mobiliteitsfonds (€ 5,8 miljoen)*

Er wordt € 3,8 miljoen overgeboekt vanuit artikelonderdeel 18.08.03 naar de generieke investeringsruimte 11.04. Daarnaast wordt er € 2 miljoen gereserveerd op artikel 11.04 voor de integrale overgang van het kas/verplichtingenstelsel naar het baten-lastenstelsel (het project iBLS) van RWS.

Diverse kleinere mutaties (- € 0,6 miljoen).

## 2.2 Artikel 12 Hoofdwegennet

### Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 12 Hoofdwegennet				
12	Stand eerste supplettoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Supplettoire begroting september (2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)	
<b>Verplichtingen</b>	<b>4.478.529</b>	<b>97.312</b>		<b>4.575.841</b>
<b>Uitgaven</b>	<b>3.675.014</b>	<b>223.437</b>		<b>3.898.451</b>
<b>12.01 Exploitatie</b>	<b>5.836</b>	<b>457</b>		<b>6.293</b>
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	5.836	457		6.293
<b>12.02 Onderhoud en vernieuwing</b>	<b>1.194.712</b>	<b>63.732</b>		<b>1.258.444</b>
12.02.01 Onderhoud	905.782	23.406		929.188
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	905.782	23.406		929.188
12.02.04 Vernieuwing	288.930	40.326		329.256
<b>12.03 Ontwikkeling</b>	<b>663.064</b>	<b>77.620</b>		<b>740.684</b>
12.03.01 Aanleg	374.695	2.611		377.306
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	2.878	- 103		2.775
12.03.02 Planning en studies	131.005	104.932		235.937
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	20.857	630		21.487
12.03.03 Optimalisering gebruik	157.364	- 29.923		127.441
<b>12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS</b>	<b>1.080.461</b>	<b>43.015</b>		<b>1.123.476</b>
<b>12.06 Netwerkgebonden kosten HWN</b>	<b>730.941</b>	<b>38.613</b>		<b>769.554</b>
12.06.01 Apparaatskosten RWS	622.502	35.489		657.991
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	622.502	35.489		657.991
12.06.02 Overige netwerkgebonden kosten	108.439	3.124		111.563
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	108.439	3.124		111.563
<b>Ontvangsten</b>	<b>96.628</b>	<b>8.331</b>		<b>104.959</b>
<b>12.09 Ontvangsten</b>	<b>96.628</b>	<b>8.331</b>		<b>104.959</b>
12.09.01 Ontvangsten	55.079	8.331		63.410
12.09.02 Tolopgave				

### Toelichting

#### Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van het artikel Hoofdwegennet voor 2024 wordt met € 97,3 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

#### *EZK: Geleiderail zonnepark A37 (€ 5,4 miljoen)*

Het verplichtingenbudget wordt opgehoogd met € 5,4 miljoen in 2024 als gevolg van de overheveling van budgetten vanuit het ministerie van EZK voor Rijkswaterstaat voor de aanleg van een geleiderail bij de A37 die nodig is in verband met de aanleg van een zonnepark daar.

#### *Loon- en prijsbijstelling 2024 (€ 222,8 miljoen)*

Het verplichtingenbudget wordt in 2024 verhoogd met € 222,8 miljoen als gevolg van de toegekende loon- en prijsbijstelling 2024.



*Overboeking van artikel 11: Prijsstijgingen (€ 19,2 miljoen)*

Dit betreft een verplichtingenophoging in 2024 voor de projecten A24 Blankenburgverbinding en A16 Rotterdam, die te maken hebben gehad met excessieve prijsstijgingen. De middelen worden overboekt van artikelonderdeel 11.04.

*Strategisch Plan Verkeersveiligheid (€ 8,2 miljoen)*

Het verplichtingenbudget wordt opgehoogd met € 8,2 miljoen als gevolg van de bijdragen van de impulsregeling Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV). Het gaat om middelen uit tranche 1 en 2 die later besteed worden dan voorzien.

*Verplichtingenophogingen (- € 4,4 miljoen)*

Het verplichtingenbudget wordt verlaagd met € 4,4 miljoen als gevolg van diverse kleinere mutaties.

*Verplichtingschuiven Hoofdwegennet (- € 153,9 miljoen)*

Er zijn op dit artikelonderdeel verplichtingschuiven doorgevoerd om over de diverse jaren aan te sluiten op de programmering. De grootste verplichtingschuiven in 2024 op dit artikel zijn: – € 210,1 miljoen voor de A12/A15 Ressen-Oudbroeken (ViA15), € 30,6 miljoen voor A10 Knooppunt De Nieuwe Meer en Amstel, € 83,1 voor de Vrachtwagenheffing, - € 25 miljoen op de regeling Schoon en Emissieloos Bouwen, – € 12,9 miljoen voor Voertuigen en Digitale Infrastructuur, € 11,5 voor A24 Blankenburgverbinding, – € 10,8 miljoen voor Knooppunt Raalte, - € 10,6 miljoen voor het programma Beter Benutten, – € 10,1 miljoen voor de regeling Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV), € 8,1 miljoen voor A10 Tweede Coentunnel en - € 7,7 miljoen voor diverse kleinere mutaties.

**Uitgaven**

De uitgaven van het artikel Hoofdwegennet voor 2024 worden met € 223,4 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

**12.01 Exploitatie**

De verhoogde uitgaven in 2024 op het artikelonderdeel exploitatie wordt veroorzaakt door een kleine mutatie (€ 0,5 miljoen).

**12.02 Onderhoud en vernieuwing**

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 63,7 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

*Kasschuiven Hoofdwegennet (€ 32,6 miljoen)*

Er zijn op dit artikelonderdeel kasschuiven doorgevoerd in 2024 om de om aan te sluiten op de programmering. Het gaat om € 32,6 miljoen in 2024 voor vernieuwing. De middelen worden naar voren geschoven om te komen tot een budgettair kader dat aansluit bij de maakbare programmering en uitvoeringsplanning in 2024. Zo komt bijvoorbeeld de uitrol van het programma Intelligente Wegkantsystemen op gang en is de opdracht tot uitvoering het programma renovatie tunnels Zuid-Holland en project Kunstwerken A44 gegeven.

*Loon- en prijsbijstelling 2024 (€ 36,7 miljoen)*

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2024 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

*Meerjaring vast onderhoud voor West Nederland Noord (- € 8 miljoen)*  
Op verzoek beheerder wordt het meerjarig onderhoud toegevoegd aan de scope van Zuidasdok. Het betreft hier de uitvoeringskosten.

Diverse kleinere mutaties (€ 2,4 miljoen)

### **12.03 Ontwikkeling**

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 77,6 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

#### *Kasschuiven Hoofdwegennet (- € 132,6 miljoen)*

Er zijn op dit artikelonderdeel kasschuiven doorgevoerd in 2024 om aan te sluiten op de programmering. De grootste kasschuiven in 2024 op dit artikel zijn: - € 25 miljoen op de regeling Schoon en Emissieloos Bouwen, - € 14,8 miljoen voor de A12/A27 Ring Utrecht, - € 12,9 miljoen voor Voertuigen en Digitale Infrastructuur, - € 10,8 miljoen voor Knooppunt Raalte, - € 10,6 miljoen voor het programma Beter Benutten, - € 10,1 miljoen voor de regeling Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV), - € 9,6 miljoen voor Quick Wins A2 Deil-Vught, - € 8,6 miljoen voor het programma Doorfietsroutes en - € 10,6 miljoen voor diverse kleinere mutaties. De overprogrammering neemt af met € 19,6 miljoen.

#### *Loon- en prijsbijstelling 2024 (€ 28,2 miljoen)*

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2024 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

#### *Kaderruilen 2024 (€ 170,6 miljoen)*

Er zijn kaderruilen doorgevoerd om de overprogrammering in een beheersbaar ritme te krijgen en om de programmering en budgetten te verdelen tussen de modaliteiten om ontstane negatieve kaderstanden op artikelonderdelen op te lossen. Voor dit artikelonderdeel gaat het om een kaderverhoging van € 170,6 miljoen. Over alle jaren is dit per saldo budgettair neutraal voor de modaliteiten.

#### *Knooppunt Raalte (€ 10,8 miljoen)*

Het budget wordt verhoogd als gevolg van de overboeking van artikel 11 de modaliteitspecifieke reservering naar artikel 12. Het gaat om € 10,8 miljoen naar het project Knooppunt Raalte.

#### *Strategisch Plan Verkeersveiligheid (€ 8,2 miljoen)*

De uitgaven wordt opgehoogd met € 8,2 miljoen als gevolg van bijdragen van de impulsregeling Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV). Het gaat om middelen uit tranche 1 en 2 die later besteed worden dan voorzien.

Diverse kleinere mutaties (€ 7,6 miljoen)

### **12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS**

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 43 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

#### *Kasschuif Hoofdwegennet (- € 0,4 miljoen)*

Er is op dit artikelonderdeel een kleine kasschuif doorgevoerd in 2024 om de programmering te actualiseren.

*Loon- en prijsbijstelling 2024 (€ 24,2 miljoen)*

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2024 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

*Overboeking van artikel 11: excessieve prijsstijgingen (€ 19,2 miljoen)*

Dit betreft aanvullende budget voor de projecten A24 Blankenburg verbinding en A16 Rotterdam, die te maken hebben gehad met excessieve prijsstijgingen. De middelen worden in meerdere tranches uitgekeerd. De middelen worden overboekt van artikelonderdeel 11.04.

**12.06 Netwerkgebonden kosten HWN**

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 38,6 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

*Loon- en prijsbijstelling 2024 (€ 36,3 miljoen)*

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2024 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Diverse kleinere mutaties (€ 2,3 miljoen)

**Ontvangsten**

De hogere ontvangst van € 8,3 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door de bijdragen van de impulsregeling Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV). Het gaat om middelen uit tranche 1 en 2 die later besteed worden dan voorzien.

## 2.3 Artikel 13 Spoorwegen

### Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 13 Spoorwegen				
13	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)	
<b>Verplichtingen</b>	<b>2.640.976</b>	<b>822.323</b>		<b>3.463.299</b>
<b>Uitgaven</b>	<b>3.132.035</b>	<b>154.893</b>		<b>3.286.928</b>
<b>13.02 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing</b>	<b>2.351.189</b>	<b>314.532</b>		<b>2.665.721</b>
<b>13.03 Ontwikkeling</b>	<b>546.660</b>	<b>- 159.639</b>		<b>387.021</b>
13.03.01 Aanleg personenvervoer	262.200	- 37.698		224.502
13.03.02 Aanleg goederenvervoer	36.504	5.221		41.725
13.03.03 Optimalisering gebruik	4.335	500		4.835
13.03.04 Planning en studies personenvervoer	226.579	- 127.774		98.805
13.03.05 Planning en studies goederenvervoer	17.042	112		17.154
<b>13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS</b>	<b>234.186</b>	<b>-</b>		<b>234.186</b>
<b>13.07 Rente en aflossing</b>				
<b>Ontvangsten</b>	<b>238.122</b>	<b>82</b>		<b>238.204</b>
<b>13.09 Ontvangsten</b>	<b>238.122</b>	<b>82</b>		<b>238.204</b>

#### Toelichting

##### Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van het artikel Spoorwegen voor 2024 wordt met € 822,3 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

##### *Loon- en prijsbijstelling 2024 (€ 133,9 miljoen)*

Het verplichtingenbudget wordt in 2024 verhoogd met € 133,9 miljoen als gevolg van de toegekende loon- en prijsbijstelling 2024.

##### *Opgave Spoorwegen MF: Instandhoudingskosten brandblus havenspoor Rotterdam (€ 1,9 miljoen)*

Tussen ProRail en IenW bestaat de afspraak dat in de aanlegbeschikking brandblusvoorziening havenspoor Rotterdam voldoende budget voor instandhouding wordt meegevraagd. Per abuis is voor de periode 2024 tot einde looptijd MF jaarlijks € 1,9 miljoen te weinig budget aangevraagd voor instandhouding van de brandvoorzieningen.

##### *Opgave Spoorwegen MF: Lagere opbrengsten gebruiksvergoeding ProRail 2023 en 2024 (€ 103 miljoen)*

Dit betreft een verhoging van de verplichtingen in 2024 met € 103 miljoen. Een verdere toelichting is te vinden bij de uitgaven op artikelonderdeel 13.02.

##### *Opgave Spoorwegen MF: OVS - Kwartstofproblematiek 2024-2025 (€ 9,7 miljoen)*

Dit betreft een verhoging van de verplichtingen in 2024 met € 9,7 miljoen. Een verdere toelichting is te vinden bij de uitgaven op artikelonderdeel 13.02.

*Opgave Spoorwegen MF: Seinenproblematiek (€ 41,3 miljoen)*

Dit betreft een verhoging van de verplichtingen in 2024 met € 41,3 miljoen. Een verdere toelichting is te vinden Een verdere toelichting is te vinden bij de uitgaven op artikelonderdeel 13.03.

*Verplichtingenophogingen (€ 73,9 miljoen)*

Het verplichtingenbudget wordt opgehoogd met € 73,9 miljoen als gevolg van diverse mutaties.

*Verplichtingschuiven Spoor (€ 423 miljoen)*

Er zijn op dit artikelonderdeel verplichtingschuiven doorgevoerd om de programmering over de diverse jaren te actualiseren. De grootste verplichtingschuiven in 2024 op dit artikel zijn: € 436,3 miljoen voor de Subsideaanvraag 2e tranche MLT, – € 12,8 miljoen voor negatieve standen emplacementen op orde, – € 11,2 miljoen voor de reeks van de reservering Decentraal Spoor 2 NMCA en - € 2 miljoen voor diverse kleinere mutaties.

**Uitgaven**

De uitgaven van het artikel Spoorwegen voor 2024 worden met € 154,9 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

**13.02 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing**

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 314,5 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

*Correctie Omvorming ProRail (€ 40 miljoen)*

Bij Voorjaarsnota 2024 zijn de middelen in het kader van de omvorming ProRail zowel aan de inkomsten- als de uitgavenkant technisch uit de Rijksbegroting gehaald, omdat de omvorming per 1 januari 2025 niet langer haalbaar is. Bij de technische verwerking hiervan is in de Voorjaarsnota 2024 abusievelijk een bedrag onttrokken aan het EOVBudget in plaats van aan het EOVBudget toegevoegd. Middels onderhevige mutatie wordt dit gecorrigeerd.

*HXII: Overheveling EOVB naar HXII subsidies Spoorgoederenvervoer (- € 7 miljoen)*

Dit betreft de overboeking uit de reservering excessieve prijsstijgingen naar EOVB in verband met excessieve prijsstijgingen op basis van de Q3 prognose ProRail en de excessieve stijging transportkosten energie. De extra transportkosten voor energie worden door de netbeheerders aan ProRail in rekening gebracht als gevolg van hogere energieprijzen.

*Loon- en prijsbijstelling 2024 (€ 70,9 miljoen)*

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling 2024 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

*Opgave Spoorwegen MF: Lagere opbrengsten gebruiksvergoeding ProRail 2023 en 2024 (€ 103 miljoen)*

ProRail ontvangt in 2023 en 2024 minder inkomsten uit de gebruiksvergoeding die vervoerders aan ProRail betalen. Dit komt vooral doordat NS minder treinkilometers rijdt dan waar een aantal jaar geleden van werd uitgegaan toen de tarieven werden vastgesteld. Dit levert voor ProRail in 2023 en 2024 een inkomstenderving op. Met deze aanvulling wordt deze inkomstenderving gedekt.

*Opgave Spoorwegen MF: OVS - Kwartstofproblematiek 2024-2025 (€ 9,7 miljoen)*

De arbeidsinspectie heeft ProRail de eis opgelegd om zoveel mogelijk kwartsloze ballast-stenen toe te passen. Deze stenen zijn duurder in aanschaf en verwerking. Daardoor vallen de kosten per jaar hoger uit bij volledig kwartsloos werken. Vanaf 2026 wordt het toepassen van kwartsloze ballast onderdeel van BKN ProRail. Deze uitgaven worden gedekt vanuit de vrije investeringsruimte.

*Prijsstijgingen Instandhouding Spoor 2024 (€ 96 miljoen)*

Dit betreft de overboeking uit de reservering excessieve prijsstijgingen naar EOV in verband met excessieve prijsstijgingen op basis van de Q3 prognose ProRail en de excessieve stijging transportkosten energie. De extra transportkosten voor energie worden door de netbeheerders aan ProRail in rekening gebracht als gevolg van hogere energieprijzen.

Diverse kleinere mutaties (€ 1,9 miljoen)

### **13.03 Ontwikkeling**

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 159,6 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

*Kaderruilen 2024 (- € 269,4 miljoen)*

Er zijn kaderruilen doorgevoerd om de overprogrammering in een beheersbaar ritme te krijgen en om de programmering en budgetten te verdelen tussen de modaliteiten om ontstane negatieve kaderstanden op artikelonderdelen op te lossen. Voor dit artikelonderdeel gaat het om een kaderverlaging van € 269,4 miljoen. Over alle jaren is dit per saldo budgettair neutraal voor de modaliteiten.

*Kasschuiven Spoorwegen (€ 118,5 miljoen)*

Om binnen een modaliteit tot een sluitende programmering te komen, zijn budgettair neutrale kasschuiven over de diverse jaren noodzakelijk.

*Opgave Spoorwegen MF: Seinenproblematiek (€ 8 miljoen)*

Voor twee projecten (emplacement Den Haag Centraal en PHS Tilburg) in realisatie is in het spoorontwerp rekening gehouden met seinen Nieuwe Generatie. ProRail heeft echter deze seinen niet veilig verklaard. Daardoor moeten voor deze projecten de ontwerpen worden herzien en moet er een beroep wordengedaan op de leverancier van de oude seinen. Om de uitvoering van de projecten in realisatie niet stil te laten vallen, is aanvullend budget nodig. Daarom wordt € 85 miljoen uit de vrije investeringsruimte verdeeld en overgeheveld naar PHS Den Haag Centraal en Kleine projecten.

*Overboeking DU OV toegankelijkheid (- € 19,4 miljoen)*

Dit betreft een overboeking van € 19,4 miljoen (inclusief compensabele btw-component) naar het Provinciefonds voor Decentrale Uitkering middelen ter uitvoering van het bestuursakkoord Toegankelijkheid OV 2022-2032 aan de twaalf provincies.

*Prijsstijgingen Wolfheze en Gilze Rijen (€ 5 miljoen)*

Dit betreft de overboeking uit de reservering excessieve prijsstijgingen naar Wolfheze en Gilze Rijen in verband met excessieve prijsstijgingen.

*Stallingen Oostelijke Sporen (- € 6,3 miljoen)*

lenW heeft in overleg met ProRail (DO PHS) besloten om een deel van de scope Amsterdam CS, de stallingen onder de oostelijke sporen (SOOS) binnen het programma 'Fietsparkeren bij Stations' over te hevelen naar het PHS project 'Amsterdam Centraal' waardoor de werkzaamheden efficiënter kunnen worden uitgevoerd.

Diverse kleinere mutaties (€ 3,9 miljoen)

**Ontvangsten**

**13.09 ontvangsten**

De hogere ontvangst van € 82K wordt veroorzaakt door de Bijdrage Provincie Friesland aan de HRMK-spoorbrug voor 2024.

## 2.4 Artikel 14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's

### Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's			
14	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
<b>Verplichtingen</b>	<b>1.478.688</b>	<b>- 59.473</b>	<b>1.419.215</b>
<b>Uitgaven</b>	<b>1.056.000</b>	<b>- 62.786</b>	<b>993.214</b>
<b>14.01 Regionale infrastructuur</b>	<b>5.506</b>		<b>5.506</b>
14.01.02 Planning en studies prg reg/lok	5.498		5.498
14.01.03 Aanleg reg/lok	8		8
<b>14.03 Bereikbaarheidsprogramma's</b>	<b>1.050.494</b>	<b>- 62.786</b>	<b>987.708</b>
14.03.01 Concrete bereikbaarheidsprojecten	5		5
14.03.02 Regionaal Mobiliteitsprojecten	1		1
14.03.03 Ruimtelijke economisch programma	1		1
14.03.04 Woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	687.683	- 73.739	613.944
14.03.05 Mobiliteitspakketen	362.804	10.953	373.757
<b>Ontvangsten</b>	<b>42</b>		<b>42</b>
<b>14.09 Ontvangsten</b>	<b>42</b>		<b>42</b>

#### Toelichting

##### Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van het artikel Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's voor 2024 wordt met € 59,5 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

##### *Loon- en prijsbijstelling 2024 (€ 35 miljoen)*

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling 2024 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

##### *Verplichtingschuif Spoor (€ 94 miljoen)*

Er is op dit artikelonderdeel een verplichtingschuif doorgevoerd om de programmering over de diverse jaren te actualiseren. Het betreft op dit artikel in 2024 de verplichtingschuif van € 94 miljoen voor de Korte Termijn Woningbouw.

##### Uitgaven

De uitgaven van het artikel Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's voor 2024 worden met € 62,8 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

##### **14.03 Bereikbaarheidsprogramma's**

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 62,8 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:



*Loon- en prijsbijstelling 2024 (€ 31,7 miljoen)*

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling 2024 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

*Kasschuif Korte Termijn Woningbouw (€ 94,5 miljoen)*

Dit betreft een kasschuif van € 94,5 miljoen die van 2024 naar 2025 wordt doorgeschoven. Op basis van de beschikkingen die nog opengesteld gaan worden, zal het totale bedrag niet in 2024 nodig zijn maar in 2025.

## 2.5 Artikel 15 Hoofdvaarwegennet

### Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 15 Hoofdvaarwegennet				
15	Stand eerste supplettoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Supplettoire begroting september (2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)	
<b>Verplichtingen</b>	<b>1.674.874</b>	<b>252.007</b>		<b>1.926.881</b>
<b>Uitgaven</b>	<b>1.378.717</b>	<b>18.734</b>		<b>1.397.451</b>
<b>15.01 Exploitatie</b>	<b>9.947</b>	<b>2.200</b>		<b>12.147</b>
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	9.947	2.200		12.147
<b>15.02 Onderhoud en vernieuwing</b>	<b>666.097</b>	<b>5.038</b>		<b>671.135</b>
15.02.01 Onderhoud	529.341	5.544		534.885
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	528.535	5.520		534.055
15.02.04 Vernieuwing	136.756	- 506		136.250
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	1			1
<b>15.03 Ontwikkeling</b>	<b>205.717</b>	<b>- 17.150</b>		<b>188.567</b>
15.03.01 Aanleg	149.512	27.115		176.627
15.03.02 Planning en studies	48.155	- 44.265		3.890
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	1.880	57		1.937
15.03.03 Optimalisering gebruik	8.050	-		8.050
<b>15.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS</b>	<b>88.159</b>	<b>3.516</b>		<b>91.675</b>
<b>15.06 Netwerkgebonden kosten HVWN</b>	<b>408.797</b>	<b>25.130</b>		<b>433.927</b>
15.06.01 Apparaatskosten RWS	375.728	24.132		399.860
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	375.728	24.132		399.860
15.06.02 Overige netwerkgebonden kosten	33.069	998		34.067
- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	33.069	998		34.067
<b>Ontvangsten</b>	<b>37.543</b>	<b>2.026</b>		<b>39.569</b>
<b>15.09 Ontvangsten</b>	<b>37.543</b>	<b>2.026</b>		<b>39.569</b>

#### Toelichting

##### Verplichtingen

De verhoging van het verplichtingenbudget van het artikel Hoofdvaarwegennet voor 2024 met € 252 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

##### *Verplichtingschuiven vaarwegen (€ 182,8 miljoen)*

Er zijn op dit artikelonderdeel verplichtingschuiven doorgevoerd om de programmering te actualiseren. De grootste verplichtingschuiven in 2024 op dit artikel zijn: Krammersluizen (€ 134,9 miljoen) en Tilburg 3 (€ 41,0 miljoen)

##### *Loon- en Prijsbijstelling 2023 (€ 53,9 miljoen)*

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2023 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

#### *Prijsstijgingen Hoofdvaarwegennet (€ 12,4 miljoen)*

Dit betreft een overboeking van artikel 11 naar de projectbudgetten op artikel 15 wat betreft excessieve prijsstijgingen.

#### **Uitgaven**

De uitgaven van het artikel Hoofdvaarwegennet voor 2024 worden met € 18,7 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

#### **15.02 Onderhoud en vernieuwing**

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 5,0 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

#### *Afronding NoMo AOV (- € 19,2 miljoen)*

RWS heeft het programma NoMo AOV (Nota Mobiliteit Achterstallig onderhoud Vaarwegen) afgerond. Na afronding is nog budget beschikbaar dat weer teruggestort wordt aan de opdrachtgever DGLM en beschikbaar gesteld aan de generieke reservering.

#### *Loon- en Prijsbijstelling 2024 (€ 20,1 miljoen)*

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2024 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Diverse kleinere mutaties (€ 4,1 miljoen).

#### **15.03 Ontwikkeling**

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 17,2 miljoen wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

#### *Defensie: Overboeking (- € 14,8 miljoen)*

Vanaf 2021 is de noodsliephulp op de Noordzee door de Kustwacht Nederland namens haar opdrachtgever IenW/RWS uitgebreid om de veiligheid ten behoeve van Windenergie op Zee te waarborgen. De betreffende schepen (ETV Zuid en ETV Midden) huurt de Kustwacht bij de Rijksrederij (- € 10,7 miljoen). Dit bedrag betreft de bijdrage van IenW aan deze kosten. Verder boekt IenW geld over naar Defensie voor het project Verkeersbeeld op Zee (VOZ) (- € 4,1 miljoen)

#### *Kaderruilen 2024 (- € 52,6 miljoen)*

Er zijn kaderruilen doorgevoerd om de overprogrammering in een beheersbaar ritme te krijgen en om de programmering en budgetten te verdelen tussen de modaliteiten om ontstane negatieve kaderstanden op artikelonderdelen op te lossen. Voor dit artikelonderdeel gaat het om een kaderverlaging van € 52,6 miljoen. Over alle jaren is dit per saldo budgettair neutraal voor de modaliteiten.

#### *Opgave Hoofdvaarwegen MF: Maasroute fase 2 (Julianakanaal) (€ 26,9 miljoen)*

Naar aanleiding van het besluit van de minister om de gevaarlijke situatie op het Julianakanaal op korte termijn op te lossen zijn er op korte termijn extra financiële middelen nodig.

*Overboekingen vanaf HXII (€ 18,9 miljoen)*

Uit het bijsturingsplan is gekomen dat er een aanvullende regeling komt voor stikstof walstroom. Een deel van het beschikbare budget vanuit de stikstof middelen wordt ingezet voor het verlengen van de subsidieregeling en een deel wordt ingezet voor walstroom op de Rijksligplaatsen. Met deze overboeking wordt het budget (€ 18,9 miljoen) van HXII artikel 18 overgeheveld naar walstroom Rijksligplaatsen. De Rijksligplaatsen zijn ligplaatsen waar schepen van het Rijk kunnen aanmeren.

Diverse kleinere mutaties (€ 4,4 miljoen).

**15.06 Netwerkgebonden kosten HVWN**

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 25,1 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

*Loon- en Prijsbijstelling 2024 (€ 20,9 miljoen)*

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2024 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

Diverse kleinere mutaties (€ 4,2 miljoen)

**15.09 Ontvangsten**

De ontvangstenmutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht.

## 2.6 Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer

### Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer				
17	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)	
<b>Verplichtingen</b>	<b>822.711</b>	<b>221.144</b>		<b>1.043.855</b>
<b>Uitgaven</b>	<b>367.721</b>	<b>180.041</b>		<b>547.762</b>
<b>17.06 Project</b>	<b>525</b>	<b>–</b>		<b>525</b>
Mainportontwikkeling Rotterdam				
<b>17.07 ERTMS</b>	<b>65.136</b>	<b>134.716</b>		<b>199.852</b>
17.07.01 Aanleg ERTMS	64.453	134.905		199.358
17.07.02 Planning en studies ERTMS	683	– 189		494
<b>17.08 Zuidasdok</b>	<b>166.972</b>	<b>14.288</b>		<b>181.260</b>
<b>17.10 Programma</b>	<b>135.088</b>	<b>31.037</b>		<b>166.125</b>
<b>Hoogfrequent Spoorvervoer</b>				
17.10.01 Aanleg PHS	63.855	93.034		156.889
17.10.02 Planning en studies PHS	71.233	– 61.997		9.236
<b>Ontvangsten</b>	<b>60.080</b>	<b>893</b>		<b>60.973</b>
<b>17.09 Ontvangsten</b>	<b>60.080</b>	<b>893</b>		<b>60.973</b>

### Toelichting

#### Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van het artikel Megaprojecten Verkeer en Vervoer voor 2024 wordt met € 221,1 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

#### *Dekkingsopgave MF 2024: Seinenproblematiek (€ 31,4 miljoen)*

Voor twee projecten (emplacement Den Haag Centraal en PHS Tilburg) in realisatie is in het spoorontwerp rekening gehouden met seinen Nieuwe Generatie. ProRail heeft echter deze seinen niet veilig verklaard. Daardoor moeten voor deze projecten de ontwerpen worden herzien en moet er een beroep worden gedaan op de leverancier van de oude seinen. Om de uitvoering van de projecten in realisatie niet stil te laten vallen wordt het verplichtingenbudget opgehoogd met € 31,4 miljoen en overgeheveld naar PHS.

#### *Loon- en prijsbijstelling 2024 (€ 98,4 miljoen)*

Het verplichtingenbudget wordt in 2024 verhoogd met € 98,4 miljoen als gevolg van de toegekende loon- en prijsbijstelling 2024.

#### *Overboeking van artikel 11: Prijsstijgingen (€ 6 miljoen)*

Dit betreft een verplichtingenophoging voor deelprojecten binnen PHS in 2024, die te maken hebben gehad met excessieve prijsstijgingen. De middelen worden in meerdere tranches uitgekeerd. De middelen worden overboekt van artikelonderdeel 11.04.

#### *Meerjaring vast onderhoud voor West Nederland Noord (€ 8 miljoen)*

Op verzoek beheerder wordt het meerjarig onderhoud toegevoegd aan de scope van Zuidasdok. Het betreft hier de uitvoeringskosten.

*Stallingen Oostelijke Sporen Fietsparkeren naar PHS Amsterdam  
(€ 44,1 miljoen)*

Dit betreft een verhoging van de verplichtingen in 2024 met € 44,1 miljoen. Een verdere toelichting is te vinden onder Uitgaven (17.10 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer).

*Overboeking PHS Eindhoven (€ 17 miljoen)*

Dit betreft een verplichtingenverhoging van € 17 miljoen voor maatregelen bij het emplacement Eindhoven (deelproject Eindhoven Oost Wisselverbinding) wat onderdeel is van het project Eindhoven - Düsseldorf (Grensoverschrijdend Spoorvervoer). In verband met de raakvlakken met PHS en om de productstap Breda-Eindhoven tijdig mogelijke maken, wordt deze scope en het bijbehorende budget overgeheveld naar PHS.

*Verplichtingschuif subsidie PHS (€ 15 miljoen)*

Dit betreft een verplichtingschuif ter hoogte van € 15 miljoen van 2025 naar 2024 om de subsidieaanvraag voor het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS) tussen Alkmaar en Amsterdam vast te kunnen leggen.

Diverse kleinere mutaties (€ 1,2 miljoen).

**Uitgaven**

De uitgaven van het artikel Megaprojecten Verkeer en Vervoer voor 2024 worden met € 180 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

**17.07 ERTMS**

De uitgaven verhoging van dit artikelonderdeel met € 134,7 miljoen wordt veroorzaakt door de kaderruilen 2024. Er zijn kaderruilen doorgevoerd om de overprogrammering in een beheersbaar ritme te krijgen en om de programmering en budgetten te verdelen tussen de modaliteiten om ontstane negatieve kaderstanden op artikelonderdelen op te lossen. Over alle jaren is dit per saldo budgettair neutraal voor de modaliteiten.

**17.08 Zuidasdok**

De uitgaven verhoging van dit artikelonderdeel met € 14,3 miljoen wordt veroorzaakt door:

*Loon- en prijsbijstelling 2024 (€ 5 miljoen)*

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2024 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

*Meerjaring vast onderhoud voor West Nederland Noord (€ 8 miljoen)*

Op verzoek beheerder wordt het meerjarig onderhoud toegevoegd aan de scope van Zuidasdok. Het betreft hier de uitvoeringskosten.

Diverse kleinere aanpassingen met betrekking tot projectorganisatie Zuidasdok (€ 1,3 miljoen)

**17.10 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer**

De uitgaven verhoging van dit artikelonderdeel met € 31 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

*Kaderruilen 2024 (€ 16,7 miljoen)*

Er zijn kaderruilen doorgevoerd om de overprogrammering in een beheersbaar ritme te krijgen en om de programmering en budgetten te verdelen tussen de modaliteiten om ontstane negatieve kaderstanden op artikelonderdelen op te lossen. Voor dit artikelonderdeel gaat het om een kaderverhoging van € 16,7 miljoen. Over alle jaren is dit per saldo budgettair neutraal voor de modaliteiten.

*Stallingen Oostelijke Sporen Fietsparkeren naar PHS Amsterdam (€ 6,3 miljoen)*

lenW heeft in overleg met ProRail besloten om een deel van de scope Amsterdam CS, de stallingen onder de oostelijke sporen (SOOS) binnen het programma 'Fietsparkeren bij Stations' over te hevelen naar het PHS project 'Amsterdam Centraal' waardoor de werkzaamheden efficiënter efficiënter kunnen worden uitgevoerd.

*Diverse kleinere aanpassingen (€ 8 miljoen)*

De uitgaven worden opgehoogd met € 8 miljoen als gevolg van diverse kleinere mutaties met betrekking tot de projectorganisatie Programma Hoogfrequent Spoorvervoer.

**Ontvangsten**

De ontvangsten worden opgehoogd met € 0,9 miljoen als gevolg van diverse kleinere mutaties.

## 2.7 Artikel 18 Overige uitgaven en ontvangsten

### Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 18 Overige uitgaven en ontvangsten			
18	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
<b>Verplichtingen</b>	<b>14.926</b>	<b>- 11.391</b>	<b>3.535</b>
<b>Uitgaven</b>	<b>14.789</b>	<b>- 11.391</b>	<b>3.398</b>
<b>18.06 Externe veiligheid</b>	<b>3.298</b>	<b>100</b>	<b>3.398</b>
<b>18.08 Netwerkoverstijgende kosten</b>	<b>11.491</b>	<b>- 11.491</b>	<b>-</b>
18.08.03 Afroming Eigen Vermogen Rijkswaterstaat	11.491	- 11.491	-
<b>Ontvangsten</b>	<b>427.224</b>		<b>427.224</b>
<b>18.09 Ontvangsten</b>	<b>4</b>		<b>4</b>
<b>18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen</b>	<b>427.220</b>		<b>427.220</b>

#### Toelichting

##### Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op artikel 18 overige ontvangsten en uitgaven wordt in 2024 verlaagd met € 11,4 miljoen. De toelichting is weergegeven onder het kopje uitgaven, omdat deze één op één aan elkaar gelijk is.

##### Uitgaven

De uitgaven van het artikel Overige uitgaven en ontvangsten voor 2024 worden met € 11,4 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door de volgende mutaties:

##### 18.06 Externe Veiligheid

Dit artikelonderdeel is verhoogd met 100k door toevoeging van de Loon-en Prijsbijstelling 2024.

##### 18.08 Netwerkoverstijgende kosten

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 11,5 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

##### *HXII: Terugboeking afgeroomd Eigen Vermogen RWS (€ 425k)*

Vanuit de beleidsbegroting HXII wordt 425k van de € 5 miljoen EV die met VJN 24 was overgeboekt naar HXII weer teruggeboekt.

##### *HXII: Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing- crisiscentrum (- € 1,15 miljoen)*

De AV-installatie en inrichting van het Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing (DCC)-crisiscentrum in Rijkskantoor Rijnstraat 8 Den Haag dient te worden vervangen. Er wordt € 1,15 miljoen van het Eigen Vermogen ingezet om dit te bewerkstelligen. De middelen worden overgeboekt naar de beleidsbegroting HXII.

##### *Klimaatneutrale en Circulaire Organisaties (KCO) (- € 4 miljoen)*

Er is in totaal € 4 miljoen ingezet voor Klimaatneutrale en Circulaire Organisatie (KCO), waarbij er uitwerking kan worden gegeven aan de ambitie om de bedrijfsvoering rijksbreed te verduurzamen conform het Programma 'Denk Doe Duurzaam'. In 2024 wordt hiervan € 1 miljoen overgeboekt. Daarnaast gaat hier ook een kasschuif van € 3 miljoen mee gepaard in 2024.



*Overboeking EV RWS generieke investeringsruimte Mobiliteitsfonds en Deltafonds (- € 4,75 miljoen)*

Er wordt € 3,8 miljoen overgeboekt naar de generieke investeringsruimte 11.04 op het MF en € 0,95 miljoen van het Eigen Vermogen RWS gaat naar de generieke investeringsruimte op het Deltafonds toe.

*Overboeking EV RWS iBLS (- € 2 miljoen)*

Er wordt € 2 miljoen gereserveerd voor de integrale overgang van het kas/verplichtingenstelsel naar het baten-lastenstelsel (het project iBLS) van RWS. De middelen worden overgeboekt naar een Risicoreservering op artikelonderdeel 11.04.

## 2.8 Artikel 19 Bijdragen andere begrotingen Rijk

### Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 19 Bijdragen andere begrotingen Rijk				
19	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)	
Ontvangsten	8.974.963	344.536		9.319.499
<b>19.09 Ten laste van begroting lenW</b>	<b>8.974.963</b>	<b>344.536</b>		<b>9.319.499</b>

#### Toelichting

##### Ontvangsten

De toename van de ontvangsten met € 344,5 miljoen is met name het gevolg van overboekingen naar de beleidsbegroting Hoofdstuk XII en overboekingen naar andere ministeries. De overboekingen zijn bij de uitgavenartikelen al nader geduid. De belangrijkste mutaties zijn:

##### *Correctie Omvorming ProRail (€ 40 miljoen)*

Bij Voorjaarsnota 2024 zijn de middelen in het kader van de omvorming ProRail zowel aan de inkomsten- als de uitgavenkant technisch uit de Rijksbegroting gehaald, omdat de omvorming per 1 januari 2025 niet langer haalbaar is. Bij de technische verwerking hiervan is in de Voorjaarsnota 2024 abusievelijk een bedrag onttrokken aan het EOVBudget in plaats van aan het EOVBudget toegevoegd. Middels onderhevige mutatie wordt dit gecorrigeerd.

##### *Defensie: ETV Noord en Betonningsvaartuigen (- € 4 miljoen)*

De Kustwacht Nederland regelt namens haar opdrachtgever lenW/RWS noodstelephulp en betonning op de Noordzee. De betreffende schepen (waaronder ETV Noord) huurt de Kustwacht bij de Rijksrederij. Deze bijdrage is voor het verschil tussen de structurele bijdrage van lenW en het tarief in 2024 voor deze schepen.

##### *Defensie: ERTV Zuid- en Midden (- € 10,7 miljoen)*

Vanaf 2021 is de noodstelephulp op de Noordzee door de Kustwacht Nederland namens haar opdrachtgever lenW/RWS uitgebreid om de veiligheid ten behoeve van Windenergie op Zee te waarborgen. De betreffende schepen (ETV Zuid en ETV Midden) huurt de Kustwacht bij de Rijksrederij. Dit bedrag betreft de bijdrage van lenW aan deze kosten.

##### *Defensie: Verkeersbeeld op Zee (- € 4,1 miljoen)*

Voor het project Verkeersbeeld op Zee (VOZ) deel 1 boekt lenW over de periode 2024 t/m 2029 totaal € 21,9 miljoen over naar Defensie.

##### *HXII: Dekking Spoorwegennet MF: Vrijval TVOV (€ 10 miljoen)*

Dit betreft de dekkingsbron: vrijval van de TVOV-middelen vanuit de beleidsbegroting HXII. Er valt € 10 miljoen vrij. Dit wordt ingezet voor de integrale opgave op het MF en vloeit terug naar de generieke investeringsruimte op artikelonderdeel 11.04.

##### *HXII: Overboeking EOVB naar Goederenvervoer (- € 7 miljoen)*

De middelen voor de subsidieregeling maatregelen spoorgoederenvervoer 2024 van circa € 7 miljoen worden overgeboekt naar HXII.

*HXII: Walstroom Rijksligplaatsen (€ 18,9 miljoen)*

Naar aanleiding van het bijsturingsplan: Bronmaatregel Walstroom Zeevaart (Hordijk) wordt budget overgeboekt van HXII subsidie walstroom zeehavens naar het MF walstroom rijksligplaatsen.

*HXII: Wind in de Zeilen (- € 4,5 miljoen)*

Dit betreft een overboeking naar HXII en behoefte van het NS "Contractlijn Zeeland Wind in de Zeilen". Het bedrag komt ten gunste van de uitbreiding van dienstregeling in Zeeland.

*Loon- en Prijsbijstelling 2024 (€ 324,3 miljoen)*

Dit betreft de toegekende loon- en prijsbijstelling tranche 2024 die vanuit de begroting Hoofdstuk XII zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met loon- en prijsbijstelling.

*PF: Toegankelijkheid OV (- € 18.8 miljoen)*

Betreft een overboeking vanuit het MF voor de Decentrale Uitkering ter uitvoering van het bestuursakkoord Toegankelijkheid OV 2022-2032 aan de twaalf provincies.

Diverse kleinere aanpassingen (€ 0,4 miljoen).